EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.11.26.
COM(2019) 604 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2019. évi éves jelentés az Európai Unió külső tevékenységeit finanszírozó eszközök 2018. évi végrehajtásáról

{SWD(2019) 409 final}

Globális kötelezettségvállalások

A világszerte zajló, elhúzódó konfliktusok, a világhatalmak közötti stratégiai viták, az éghajlatváltozás és a társadalmat érintő digitális transzformáció közepette az EU multilaterális megoldásokat keresett a közös kihívásokra. 2018 során az EU minden rendelkezésére álló szakpolitikai eszközzel, többek között diplomáciai, biztonsági, kereskedelmi, fejlesztési és humanitárius segítségnyújtási intézkedésekkel a békésebb, fenntarthatóbb, virágzó jövő megalapozására törekedett.

Az EU a világon mindenütt támogatja a kulcsfontosságú partnerekkel az értékekről és a globális kihívásokról folytatott párbeszédet. A béke és a biztonság, az emberi jogok tiszteletben tartása, a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők támogatása valamennyi uniós szakpolitika központi eleme. Ez a jelentés a nemzetközi fejlesztésre, a humanitárius segítségnyújtásra, a külpolitikára, valamint a bővítésre fordított 2018. évi uniós kiadások bemutatásával [1] ismerteti, hogy a világ legnagyobb kereskedelmi blokkjaként és segítségnyújtójaként az EU miképp javított milliók életkörülményein több mint 120 országban.

Az EU 2018-ban 74,4 milliárd EUR összegben nyújtott hivatalos fejlesztési segélyt, ebből 13,2 milliárd EUR összeget az Európai Bizottság kezelt. Ez meghaladja a világ többi része által együttesen nyújtott segélyek összegét, amely az egész világra kiterjedően az említett összegnek valamivel több mint a felét tette ki.

Az EU mint erős globális szereplő

Az EU folytatta globális kül- és biztonságpolitikai stratégiája végrehajtását, megerősítve az Unió és tagállamai védelmét és biztonságát.

Az EU ma a kapacitásépítés égisze alatt a világon mindenütt nagyobb hangsúlyt fektet missziói képzésére és szakértelmére. E megközelítésben a biztonsági és fejlesztési kezdeményezésekre irányuló kapacitásépítésre első ízben a Közép-afrikai Köztársaságban, Maliban és Szomáliában teljesített uniós missziók keretében került sor. Az EU 8 milliárd EUR összeget fordított a Száhel-övezet stabilitásának előmozdítására. Februárban az EU, valamint a G5 országok soros elnökségét betöltő Niger közös szervezésében került sor a Száhel-övezet G5 országainak konferenciájára, amely mérföldkő a G5-ök közös haderejének felkészítésében az olyan kihívások leküzdésére, mint a terrorizmus, a szervezett bűnözés, az éghajlatváltozás és a demográfiai növekedés.

Az EU a kiberbiztonság és a hálózati összekapcsoltság előmozdítására globális technológiai testületet hozott létre[2], amely segíti a technológiából eredő kihívásokra adható közös megoldások elfogadását.

A Bizottság Nyugat-Balkánra vonatkozó, februárban közzétett 2018. évi stratégiája [3] jelentős lendületet adott a régiónak az Európa felé vezető úton.

---

[1] A jelentésben tárgyalt fő eszközök a következők: az Európai Fejlesztési Alap (EFA), a fejlesztési együttműködési eszköz, az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA II), a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz (IcSP), a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze (EIDHR), a Partnerségi Eszköz, a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz, a Grönland-határozat, a humanitárius segítségnyújtás, a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP), a makroszintű pénzügyi támogatás (MFA), a külső fellépésekre vonatkozó garanciaalap (az EBB külső hitelezési megbízatása és az Euratom-hiteleszköz), az Európai Fenntartható Fejlődési Alap, az uniós polgári védelem, az Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest.

[2] https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/62657/global-tech-panel_en

Jelentős előrelépés történt a Párizsi Megállapodás, az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje, az iráni nukleáris megállapodás, valamint az ENSZ globális migrációs csomagja részcéljainak megvalósításában. Az EU emellett vezető szerepet játszott a szabad és tisztességes kereskedelem előmozdításában, valamint a Kereskedelmi Világszervezet reformjának támogatásában.

Kiemelt jelentőségű volt az ENSZ fenntartható fejlődéssel foglalkozó magas szintű politikai fórumán és a fejlesztésfinanszírozási fórumon való részvétel; az EU bejelentette az EU–ENSZ fejlesztési partnerség megújítását. Az EU ezenkívül erőteljesen támogatta az ENSZ fejlesztési rendszerét érintő reformokat.

A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzus végrehajtása

Az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, 2015-ben valamennyi ENSZ-tagállam által elfogadott fenntartható fejlesztési menetrendje központi szerepet játszik az EU nemzetközi együttműködési és fejlesztéspolitikájában. Az emberek és a bolygó békéjének és jólétének megteremtésére irányuló terv 17 fenntartható fejlődési célt tartalmaz.

A 2017. évi fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzus közös jövőképet és cselekvési keretet határoz meg a fejlesztési együttműködéshez az Európai Unió és tagállamai számára. A konszenzus összehangolja az uniós fejlesztéspolitikát a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel. A konszenzus hozzájárul az uniós külső tevékenységek Lisszaboni Szerződésben rögzített célkitűzéseihez és elveihez, emellett támogatja a globális kül- és biztonságpolitikai stratégiát.

Afrika–Európa Szövetség

Az EU 2018-ban hozta létre a fenntartható beruházásokat és munkahelyteremtést célzó Afrika–Európa Szövetséget. A megközelítés érdemi javulást jelent az EU és Afrika partnerségében. A Szövetség a 2017. évi Afrikai Unió–EU csúcstalálkozón tett kötelezettségvállalásokra épít a beruházások fellendítésével, a több magánbefektető vonzásával, a kereskedelem bővítésével, az üzleti klíma javításával, valamint a foglalkoztatást elősegítő oktatás és szakképzés támogatásával. A Szövetség radikális elmozdulást valósít meg a donor–kedvezményezett közötti kapcsolattól az egyenlő felek közötti partnerség felé[4].

Többéves pénzügyi keret

A következő többéves pénzügyi keret előkészítése során a Bizottság 2018 júniusában javaslatot fogadott el a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközre (NDICI) vonatkozóan. Az eszköz egyszerűsíti az uniós külső tevékenységek felépítését, rugalmasabbá, koherensebbé és eredményesebbé téve a pénzügyi eszközöket. Emellett a 2021–2027 között 89,2 milliárd EUR költségvetésű NDICI osztja el az uniós külső tevékenységek finanszírozásának legnagyobb részét. Tárgyalások vannak folyamatban a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel[5].

[3] Hiteles bővítési perspektíva a Nyugat-Balkánra vonatkozóan és fokozott uniós szerepvállalás a Nyugat-Balkánnal (COM(2018) 65 final).
[4] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/factsheet-africaeuropeallianceprogress-18122018_en.pdf
[5] https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

Jobb együttműködés az uniós tagállamokkal

Az EU és tagállamai együtt dolgoznak annak érdekében, hogy a fejlesztési együttműködésre vonatkozóan a fejlesztési politikával kapcsolatos európai konszenzusnak és a fenntartható fejlődési céloknak megfelelő európai megközelítést fogadjanak el. Ennek fő elemei a közös programozás, a közös eredménykeretek, valamint az együttes végrehajtás. 2018-ig 23 közös programozási dokumentum jött létre, ezenkívül további 17 partnerországban volt folyamatban közös programozás.

Külső beruházási terv

A külső beruházási terv nagyszabású kezdeményezés, amelynek célja, hogy a beruházásokat Afrikában és a szomszédsági régióban fellendítve egyaránt előnyhöz juttassa Európát és a partnerországokat. További célja, hogy a fenntartható fejlődési célokhoz hozzájárulva bővítse a gazdasági és társadalmi fejlődésre, ezen belül különösen a tisztességes munkára irányuló fenntartható állami és magánberuházásokat. Az EU 4,5 milliárd EUR összegű hozzájárulásával a külső beruházási terv 2020-ig várhatóan akár 44 milliárd EUR értékű beruházást segíthet elő.

Fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia

Az EU valamennyi szakpolitikára, így a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendre is kiterjedően a „fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia” folyamata keretében mérlegeli a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit. Ez csökkenti a szakpolitikák közötti ellentmondásokat és párhuzamosságokat, ugyanakkor növeli a fejlesztési együttműködés eredményességét. Kiemelt figyelmet kap a koherencia egyfelől az Unió külső fejlesztési szakpolitikái, másfelől az uniós ipar- és kkv-politikák között.

Globális dimenzió

Az EU a globális kül- és biztonságpolitikai stratégia mentén reagál a globális kihívásokra. Ez a szakasz bemutatja, hogy az EU miképp erősítette meg helyzetét egységes és megbízható partnerként. Emellett összefoglalja azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az EU tett a szegénység csökkentése és a fenntartható fejlődés érdekében, miközben előmozdította a demokráciát, a békét és a biztonságot.

Afrika

Az EU és Afrika a 2017. évi AU–EU-csúcstalálkozó eredményeinek végrehajtására összpontosított, amelynek keretében az EU támogatta az AU 2063-ig tartó időszakra szóló menetrendjét, valamint a kontinensnek az afrikai kontinentális szabadkereskedelmi övezet útján megvalósuló gazdasági integrációját. Mindezt az Afrika–Európa szövetség létrejötte fogta össze. Előrelépés történt továbbá a nemzetközi óceánpolitikai irányítás előmozdítása, valamint a globális környezetvédelmi paktum terén, amelynek célja a nemzetközi környezetvédelmi jog és a környezeti vonatkozású eszközök hiányosságainak feltárása. Számos kezdeményezés megvalósítása zajlott kontinentális, regionális és nemzeti szinten (többek között a demokratikus kormányzati átmenetet támogató donorkonferenciára került sor).

Folytatódtak a tárgyalások az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (AKCS-országok) csoportjával megújítandó partnerségről, amely a Cotonoui Megállapodást váltaná fel 2020-ban.

A bővítési régió

A Bizottság 2018. februári Nyugat-Balkán-stratégiája jelentős lendületet adott a régiónak az Európa felé vezető úton, ismét megerősítve, hogy a Nyugat-Balkán jövője az EU szerves részeként képzelhető el. A 2018 májusában Szófiában tartott EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozón az uniós vezetők újfent egyhangú támogatásukat fejezték ki a régió európai perspektívája mellett, míg a nyugat-balkáni partnerek megerősítették elkötelezettségüket az iránt, hogy e perspektívát határozott stratégiai választásnak tekintik. A Bizottság 2018 áprilisában elfogadta éves bővítési csomagját, valamint a csatlakozási tárgyalások Albániával és Észak-Macedóniával való megkezdéséről szóló ajánlást.

Az EU törökországi menekülteket támogató eszköze[6] továbbra is támogatást nyújtott a menekülteknek és a befogadó közösségeknek egyaránt. Az eszközből folyósított első, 3 milliárd EUR összegű részletet 72 projektre fordítják. 2018-ban a Bizottság további 3 milliárd EUR elkülönítését kezdte meg a 2018–2019 közötti időszakra.

Európai szomszédság

Az európai szomszédságpolitika keretében folytatódott a béke, a biztonság és a jólét támogatása és előmozdítása az EU szomszédságában, valamint a szoros partnerségek kialakítása a keleti és déli szomszédokkal.

Keleten a 2020-ra kitűzött 20 célkitűzés megvalósítása terv szerint haladt 2018-ban. Folytatódik a hat partnerországgal közösen végzett munka[7], amelynek kiemelt területei az igazságügyi reform, valamint a civil társadalom számára kedvező környezet biztosítása. Grúzia, Moldova és Ukrajna társulási megállapodásaik végrehajtásán dolgoztak, míg a Bizottság Azerbajdzsánra vonatkozóan egységes támogatási keretet (2018–2020), Fehéroroszországra vonatkozóan pedig különleges intézkedéscsomagot fogadott el. Ukrajna további humanitárius segítségnyújtásban részesült. A Bizottság megkezdte továbbá az EU és Örményország között 2017 novemberében létrejött átfogó és megerősített partnerségi megállapodás végrehajtását.

A déli szomszédságban az EU továbbra is társadalmi-gazdasági és jogállamisági reformokat igyekezett előmozdítani a térség egészében, valamennyi partnerországgal, a Mediterrán térség regionális integrációjának ösztönzésével párhuzamosan. Az EU kezelte továbbá a különböző válságokhoz, különösen a szíriai és a líbiai válsághoz kapcsolódó humanitárius és politikai kihívásokat. Ennek keretében a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alapból támogatta a szíriai menekülteket és a befogadó közösségeket (különösen Libanonban, Jordániában és Törökországban). Ezzel párhozamosan az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért észak-afrikai keretéből az EU több ezer önkéntes visszatéréshez és Líbiából történő evakuáláshoz nyújtott támogatást, valamint konkrét intézkedéseket tett a konfliktus által érintett kiszolgáltatott személyek védelme érdekében, az irreguláris migráció kezelése céljából. Az EU és Tunézia stratégiai prioritásokról állapodott meg a 2018–2020 közötti időszakra, ezenkívül az EU egységes támogatási keretet fogadott el Algériára vonatkozóan (2018–2020). Elkészült a Palesztinára és az Izraelre vonatkozó partnerségi prioritások első szövegváltozata, a cselekvési terveket három évvel meghosszabbították.

[6] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en
[7] Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Moldova és Ukrajna.

Ázsia, Közép-Ázsia és a csendes-óceáni térség

A 2018. évi Ázsia–Európa találkozón a vezetők megállapodtak a kereskedelem, a biztonság és a környezet területén folytatott együttműködés javításáról. Ismételten kinyilvánították, hogy támogatják a szabályalapú nemzetközi rendet és a nyitott világgazdaságot.

Közép-Ázsia gyengén kapcsolódik a legnagyobb népességű európai és ázsiai központokhoz, emellett itt korlátozott a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a gondolatok szabad áramlása is. A fizikai infrastruktúra általában rossz minőségű, a digitális hálózati összekapcsoltság gyenge. Az Európa és Ázsia összekapcsolására vonatkozó 2018. évi európai uniós stratégia célja a hálózati összekapcsoltság javítása Közép-Ázsiában. Az infrastruktúrán túlmutató stratégia a mozgás szabályozási korlátainak lebontását célzó lépéseket is magában foglal.

Az EU kétoldalú, regionális és globális szinten is bizonyította tevékeny biztonsági jelenléte és Ázsiával kapcsolatos szerepvállalása iránti elkötelezettségét. Ugyancsak változatlanul elkötelezett – a partnerekkel folytatott tárgyalások és a szankciók terén is – a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság nukleáris leszerelésére irányuló diplomáciai erőfeszítések mellett. Mianmarban az EU folytatta a rohindzsa menekültek segítését. Támogatta továbbá az afganisztáni béketörekvéseket.

Az EU a kék gazdaság és a tengervédelem előmozdítására irányuló tevékenységeket a csendes-óceáni térség és az EU közötti tengergazdálkodási partnerség keretében támogatta, amelynek célja, hogy erősítse a csendes-óceáni szigetek ellenálló képességét az éghajlatváltozással szemben.

Latin-Amerika és Karib-térség

Az EU, Latin-Amerika és a Karib-térség 2018 júliusában miniszteri találkozót tartott; a felek folytatták a jövőbeli partnerség sokrétű modellé alakításával kapcsolatos munkát, kiemelve a kereskedelem, a beruházások, az innováció, az oktatás, a digitális menetrend, valamint a közös értékek területeit. Az EU az átalakulóban lévő országok fejlődését elősegítő regionális kerete a magasabb jövedelmi szintre lépő országokkal szembeni fejlesztési kihívásokra reagál.

Az EU továbbra is támogatta a kolumbiai békemegállapodás végrehajtását, emellett figyelemmel kísérte Venezuela társadalmi-gazdasági környezetét és politikai légkörét, és komoly erőfeszítéseket tett a Chilével és Mexikóval kötött társulási megállapodásai korszerűsítésére. Az EU folytatta a Déli Közös Piaccal (Mercosur) megkötendő társulási megállapodás előkészítését is.

Az EU és a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége (CELAC) közös kutatási területe keretében végzett környezetvédelmi munkában központi szerepet kapott a biohulladék átalakítása, a fenntartható városokat célzó kutatások előmozdítása, valamint a tudományos munkatársak számára a szakmai tapasztalatcsere lehetőségeinek megteremtése.

Fenntartható fejlesztési célok

2018-ban az EU támogatta a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az abban foglalt célok végrehajtását, amelyek közös fejlesztéspolitikai megközelítést adnak. A következő oldalakon

összefoglaló található az EU hozzájárulásáról a fenntartható fejlesztési célok megvalósításához, ezen belül az EU által finanszírozott intézkedések és partnerségek egyes számottevő eredményeiről[8].

#1 A szegénység megszüntetése

A mélyszegénység csökken, de nem elég gyorsan. Kiterjedt szakpolitikai változás nélkül 2030-ban is 480 millióan élnek majd mélyszegénységben.

Az EU folytatta a szegénység számos okának – többek között az egyenlőtlenség, valamint a nem megfelelő oktatás, egészségügy és szociális védelem – felszámolására irányuló munkát. Így különösen az EU hozzájárult a szegénység, a konfliktusok, az instabilitás, valamint a kényszerű lakóhelyelhagyás közötti kapcsolat gyengítéséhez. 2018-ban több mint 68 millióan kényszerültek lakóhelyük elhagyására. Az EU tevékenységével hozzá kívánt járulni annak megelőzéséhez, hogy a kényszerű lakóhelyelhagyás tartóssá váljon, ugyanakkor segítette a lakóhelyük helyelhagyására kényszerülteket a támogatásra való rászorultságuk csökkentésében.

Az EU 90 területen 270 költségvetés-támogatási programmal segíti a szegénység felszámolását. E programok teljes körűen igazodnak a partnerországok saját fejlesztési politikáihoz, prioritásaihoz, célkitűzéseihez, valamint a fenntartható fejlesztési célokkal összefüggő országspecifikus rendszerekhez. Az uniós költségvetés-támogatás egyre erőteljesebben összpontosít az alacsony jövedelmű országokra. Ez magában foglalja az instabil államok részére az alapvető állami funkciók helyreállításához, valamint ellenálló képességük javításához nyújtott segítséget is.

Az ENSZ két új, a menekültekre és a migrációra vonatkozó globális csomagjának egyik vezető résztvevőjeként az EU kulcsszerepet játszott a nemzetközi közösség mozgósításában a szegénységet kiváltó okok felszámolása érdekében.

1,5 millió migráns, lakóhelye elhagyására kényszerült személy, valamint befogadó közösségi tag részesült segítségnyújtásban (2018).

#2 Az éhezés megszüntetése

A súlyos éhezés több éves csökkenés után ismét fokozódik, nagyrészt a konfliktusok, a természeti katasztrófák és az éghajlatváltozás miatt. Az EU 2014–2018 között 14,7 %-kal növelte az élelmiszer-biztonság céljára nyújtott pénzügyi támogatást. Megfelelően halad a táplálkozásra vonatkozóan tett kötelezettségvállalásai teljesítésében: a 3,5 milliárd EUR összegű keret 71 %-ának felhasználása 2025-ig 4,7 millióval csökkenti a fejlődésben visszamaradt gyermekek számát.

Az EU tagállamaival és partnerországaival közösen dolgozott az éhezés valamennyi formájának megszüntetésén, többek között a fenntartható és ellenállóképes mezőgazdaság előmozdításán, amely erőteljes lendületet adhat a növekedésnek, a munkahelyteremtésnek és a szegénység csökkentésének. 2018-ban az EU 140 millió EUR összeget fordított a fenntartható mezőgazdaság előmozdítására.

Az élelmiszer-ellátás bizonytalanságával érintettek közül több mint **12 millió** személy részesült uniós támogatásban (2018).

[8] Az eredmények rögzítése főként a nemzetközi együttműködési és fejlesztési eredményekre vonatkozó keretelvek szerint történik a 2018-ban folyamatban lévő vagy befejezett uniós finanszírozású beavatkozások válogatott köre alapján.

#3 Egészség és jóllét

Az egészségesebb társadalmak boldogabbak, termelékenyebbek, emellett nagyobb jólétben élnek.

Tagállamaival együtt az EU ezért törekszik valamennyi szakpolitikájában az egészség előmozdítására, valamint több ágazatra kiterjedő munkával az egészségügyi ellátás minőségének, lefedettségének és megengedhetőségének javítására. Az EU folytatta a 2014–2020 közötti időszak egészségügyi intézkedéseire elkülönített 2,6 milliárd EUR összegű keret felhasználását. A Bizottság a 2017–2020 közötti időszakra vonatkozóan 475 millió EUR összegű forrás nyújtását vállalta az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap részére. 2018-ig ennek köszönhetően 11,5 millióan jutottak életmentő HIV-kezeléshez, 5 millió esetben került sor tuberkulózis megállapítására és kezelésére, 197 millió szúnyoghálót osztottak ki, és 108 millió maláriás beteg kezelése történt meg [9]. Ezenkívül a Bizottság a 2016–2018 közötti időszakra vonatkozóan 28 millió EUR összegű támogatással járult hozzá a Partnerség az egyetemes egészségügyi ellátásért programhoz, amellyel az Egészségügyi Világszervezet a donorkoordinációt, a segítségnyújtás eredményességét, valamint az egészségügyi rendszereket kívánja javítani 28 partnerországban.

Az EU támogatásával közel **64 millió** egyéves gyermek részesült teljes körű immunizációban (2018).

#4 Minőségi oktatás

Az oktatás elengedhetetlen az önálló, egészséges és fenntartható életvitelhez.

Tagállamaival együtt EU járul hozzá a legnagyobb mértékben a Globális partnerség az oktatásért kezdeményezéshez, amely az alapvető oktatási ellátást erősíti a szegénység és válság sújtotta országokban. Az EU a 2014–2020 közötti időszakra szóló 375 millió EUR összegű kötelezettségvállalását 100 millió EUR összeggel egészítette ki. 2018 májusában a Bizottság a szükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról szóló közleményt adott ki, amelyben a humanitárius és fejlesztési segítségnyújtás terén összehangolt megközelítést szorgalmazott[10]. Változatlanul politikai prioritás a szükséghelyzetben lévők oktatása, valamint az, hogy senki ne maradjon magára. 2018-ban az EU a humanitárius segítségnyújtás 8 %-ára (több mint 90 millió EUR összegre) növelte a szükséghelyzetben lévők oktatási keretét.

Az EU az Erasmus+ keretében továbbra is támogatja a partnerországokat az egyéni oktatási és foglalkoztatási lehetőségek javításában. 2015 és 2017 között több mint 120 000 felsőoktatási hallgató és munkatárs cseréjére került sor Európa és partnerországai között az Erasmus+ segítségével. Az európai szomszédságban elő fiatalok oktatási igényeinek kezelésére irányuló átfogóbb erőfeszítések részeként 2018-ban Tbilisziben létrejött a keleti partnerség első Európai Iskolája.

Az EU támogatásával több mint **10 millió** gyermek vett részt oktatásban (2018).

#5 Nemek közötti egyenlőség

A nőket és a lányokat továbbra is hátrányos megkülönböztetés és erőszak éri a világon mindenütt.

[9] https://www.theglobalfund.org/media/7741/corporate_2018resultsreport_report_en.pdf
[10] http://ec.europa.eu/echo/files/news/Communication_on_Education_in_Emergencies_and_Protracted_Crises.pdf

2018-ban a Bizottság megközelítette az arra vonatkozó célja teljesítését, hogy 2020-ig projektjei 85 %-ában előmozdítja a nemek közötti egyenlőséget. Az eredmények közé tartozik az EU és az ENSZ Reflektorfény kezdeményezése, amely 500 millió EUR költségvetéssel a nemi alapú erőszak felszámolására törekszik (2017–2019), valamint az Afrikában elkövetett nemi alapú erőszak elleni nyolc új program (220 millió EUR). Az Unió a Mediterrán Térségért kezdeményezésen keresztül létrehozott rendszer segítségével az EU figyelemmel kíséri a déli szomszédságban a nemek közötti egyenlőség terén tett előrelépéseket.

A nemek közötti egyenlőség javulása 2025-ig 10,6 billió EUR összegű növekedést eredményezhet a globális gazdaságban[11]. Annak érdekében, hogy nemtől függetlenül minden polgár kiteljesíthesse a benne rejlő potenciált, az EU új projekteket támogatott, amelyek célja a nők foglalkoztatásának előmozdítása, a menekült nők védelme, valamint a konfliktussal sújtott régiókban élő nők és lányok támogatása. Emellett a Partnerségi Eszköz keretében végrehajtott három intézkedés is segítette a munkáltatók nagyobb elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség iránt. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközből (IcSP) támogatott, nem uniós tagállamokban megvalósuló új tevékenységek is előmozdították a nők szerepvállalását a béketörekvésekben.

Az ENSZ-szel közös Reflektorfény kezdeményezés keretében **500 millió EUR** összegű forrás jutott a nők és lányok ellen elkövetett erőszak felszámolására a világon mindenütt.

#6 Tiszta víz és szanitáció

Földünkön fogytán van a tiszta víz.

A vízforrások terhelése évtizedek óta erősödik a népességnövekedés, az iparosodás és egyéb tényezők miatt.

Az EU a vízellátási, szanitációs és higiéniai ágazatokban végzett humanitárius tevékenységeket a legnagyobb mértékben támogató donorként évente mintegy 200 millió EUR összeggel támogatja a humanitárius válság sújtotta lakosság jobb hozzáférését a biztonságos ivóvízhez.

2018-ban a vízdiplomáciával kapcsolatos következtetéseiben a Tanács felszólította az EU intézményeit és tagállamait, hogy kezeljék kiemelt fontosságúként a kérdést. Az EU a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévőket célzó infrastrukturális beruházások végrehajtásával, a fenntartható vízgazdálkodás előmozdításával, a vízhasználók döntéshozatalba való bevonásával, valamint a szakértelem megosztásának támogatásával reagált.

Az EU támogatásával **723 000 ember** jutott tisztább vízhez vagy jobb szanitációs körülményekhez (2018).

#7 Megfizethető és tiszta energia

Az energia központi szerepet játszik a világ legtöbb kihívásában, így a foglalkoztatásban, a biztonságban, az éghajlatváltozásban, valamint az élelmiszer-termelésben is.

[11] https://www.mckinsey.com/featured-insights/employment-and-growth/how-advancing-womens-equality-can-add-12-trillion-to-global-growth

2018-ban az ágazat fejlesztése céljából az Afrikai Unió és az EU létrehozta a fenntartható energiával kapcsolatos beruházások magas szintű platformját, emellett az EU 1,5 milliárd EUR összegű hozzájárulással folytatta az afrikai megújulóenergia-kezdeményezés (AREI) támogatását. Az AREI várhatóan 2020-ig legalább 10 gigawatt, 2030-ig legalább 300 gigawatt további megújulóenergia-termelési kapacitást épít ki.

Az energiabiztonság és az energiahatékonyság változatlanul kiemelt szempont volt a keleti partnerség vonatkozásában; a fenntartható beruházási környezetre és értékláncokra irányuló program számára az EU4Energy program 16,7 millió EUR összeget különített el. A magas szintű energiahatékonysági kezdeményezés keretében is folytatódott az energiahatékonysági beruházások és reformok kiterjesztése a szomszédsági és bővítési régiókban; ezzel egyidejűleg az uniós Partnerségi Eszköz a megfizethető és tiszta energiára irányuló tevékenységek keretében támogatta a 7. fenntartható fejlődési célt.

Az EU támogatásával több mint **16,8 millió ember** jutott villamos energiához (2014–2018 között összesen)

#8 Tisztességes munka és gazdasági növekedés

A tisztességes foglalkoztatás lehetősége, valamint a fenntartható gazdasági növekedés a globális jólét alapvető feltételei.

2018-ban az EU 16,7 millió EUR összeget különített el a fenntartható beruházási környezetre és értékláncokra irányuló program számára, amely a pénzügyi kirekesztés felszámolását, valamint a kedvezőbb befektetési környezet kialakítását mozdítja elő a partnerországokban. Az EU további 19,2 millió EUR összeget fordított a ruhaiparban a munkakörülmények javítására és a környezetvédelmi normák jobb betartására.

A Nyugat-Balkánon az EU új regionális intézkedést fogadott el, amelynek keretében 19,8 millió EUR összegű forrást különített el a partnerországi gazdasági reformprogramok végrehajtásának elősegítésére, a versenyszellemű magánszektor kialakítására, valamint a regionális gazdasági térség létrehozására.

2018-ban az EU „szakoktatási és -képzési eszköztárat” vezetett be a szakoktatás és -képzés, valamint a magánszektor közötti kapcsolatok megerősítésére a fejlődő országokban. Emellett kezdeményezést indított a nők vállalkozói tevékenységének és gazdasági emancipációjának elősegítésére.

Az EU támogatásával több mint **1,1 millió ember** jutott pénzügyi szolgáltatáshoz (2018).

#9 Ipar, innováció és infrastruktúra

Mivel ma az emberiség több mint fele városban él, a tömegközlekedés, a megújuló energiaforrások és a digitális technológiák szerepe minden eddiginél fontosabb.

Az EU újabb forrásokat különített el multimodális közlekedési folyosók (egyidejűleg több közlekedési módot, valamint a gyalogos megközelítést támogató útvonalak) céljára. 2018-ban az EU 91 millió EUR összeggel a vidéki lakosság közlekedési lehetőségeinek javításához is hozzájárult. A

finanszírozás összesen 688 millió EUR értékben vonzott beruházásokat Afrikába, amelyek a vidéki területek összekapcsolásával javították az ott élők közlekedését.

Az AKCS–EU partnerség több mint 350 kutatóközpontot, felsőoktatási intézményt és innovációs partnert támogatott. A Nyugat-Balkánon összekapcsoltsági csomag valósult meg, amely 11 közlekedési projekt keretében összesen 190 millió EUR támogatással 1 milliárd EUR összegű befektetést segített elő a nyugat-balkáni beruházási kerethez tartozó nemzetközi pénzügyi partnerszervezetek részéről.

Az EU **200 millió EUR** összegben mozgósított forrást a digitális technológiák szélesebb körű alkalmazása érdekében (2018).

#10 Az egyenlőtlenségek csökkentése

A szegénység globális mértéke csökken, ennek ellenére továbbra is jelentős egyenlőtlenségek állnak fenn, ideértve a bérszakadékokat és a szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáféréseket is.

A jövedelmi egyenlőtlenség számos országban változatlanul magas, főként a fejlődő világban. A Gini-index alapján a legsúlyosabb jövedelmi egyenlőtlenséggel érintett országok Latin-Amerikában és Szubszaharai-Afrikában találhatók. Az e téren tett erőfeszítések a jövedelmi egyenlőtlenség csökkentésére, a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő országok exportjának vámmentessé tételére, valamint a legkevésbé fejlett országokra és a fejlődő kis szigetállamokra irányuló segítségnyújtásra összpontosultak. Ezzel együtt gyorsabb előrehaladás szükséges az országokon belül és azok között fennálló egyre nagyobb egyenlőtlenségek kezeléséhez[12].

Az EU 2018-ban is folytatta az együttműködést a partnerországokkal az egyenlőtlenség valamennyi formájának kezelésére irányuló intézkedések terén. Ennek kiemelt területe volt a szociális védelmi rendszerek javítása, a színvonalas közszolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés támogatása, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni politikák és a fokozatos pénzügyi reformok végrehajtása. Például 2018 végéig összesen 3,6 milliárd EUR értékben 187 olyan projekt jóváhagyása történt meg Afrika szarva, a Csád-tó, Észak-Afrika és a Szahel-övezet vonatkozásában az Afrikáért Uniós Vagyonkezelői Alapon keresztül, amely a migrációkezelés és a társadalmi-gazdasági fejlődés javítására irányult.

Az EU támogatásával **több mint 1 millió ember** részesült szakképzésben vagy készségfejlesztésben (2013–2018).

#11 Fenntartható városok és közösségek

A városok a világ bruttó hazai termékének 80 %-át adják, és szén-dioxid-kibocsátásának 70 %-áért felelősek.

[12] https://sustainabledevelopment.un.org/sdg10

E cél kiemelt területei közé tartozik például a fenntartható és megfizethető lakhatás és közlekedés biztosítása, a városok környezeti hatásának csökkentése, valamint a városok és a vidéki területek összekapcsolása.

A szegénynegyedek részvételen alapuló rehabilitációs programja az EU, az AKCS-országok és a az ENSZ Emberi Települések Programja közös erőfeszítése. A 160 városra kiterjedő program 2 millió ember életkörülményeit javítja. Tunéziában három egymást követő program keretében az EU partnereivel együtt 180 informális városi kerület rehabilitációjához járult hozzá. A Bizottság emellett alapító partnere a Polgármesterek Globális Szövetségének is, amely az előrejelzések szerint 2030-ig évente 1,3 milliárd tonnával csökkenti a CO_2-kibocsátást.

Egyik 2018. évi jelentésében a Bizottság hangsúlyozta, hogy a városiasodás kihívásaival és lehetőségeivel foglalkozni kell. A Bizottság ezenkívül pályázatot hirdetett, amelynek keretében mintegy 20 olyan városközi partnerséget támogat, amelyek a partnerországok fenntartható városiasodására irányulnak. Az EU nemzetközi városi együttműködési programja továbbá a városfejlesztési menetrend és a Párizsi Megállapodás keretében megerősíti az EU éghajlatváltozással és városiasodással kapcsolatos diplomáciai tevékenységét.

Az EU támogatásával **91 ország** rendelkezett kidolgozás alatt álló vagy már bevezetett éghajlatváltozási vagy katasztrófaelhárítási stratégiával (2018).

#12 Felelős fogyasztás és termelés

A polgárok meg kívánnak győződni arról, hogy felelősen előállított árukat és szolgáltatásokat vásárolnak.

A vállalkozásokkal való kapcsolat részeként az EU támogatja a fenntartható fogyasztási módokkal és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos harmadik országbeli intézkedéseket, emellett előmozdítja a magánszektorbeli intézkedéseket is. Az uniós támogatás számos ágazatra és értékláncra kiterjed (pl. textiltermékek, ásványok, mezőgazdasági termékek, hulladék, turizmus).

A fenntartható fogyasztás előmozdítása valamennyi releváns uniós külső finanszírozási eszközben megjelenik. 2018-ban 6 500 mikro-, kis- és középvállalkozás vezetett be fenntartható fogyasztási és termelési módszereket az EU támogatásával. Ennek körébe tartozik a Fejlesztési Együttműködési Eszköz, amely olyan kezdeményezéseket finanszíroz, mint a „Switch to Green” (Válts zöldre!), az Európai Fejlesztési Alap, a Partnerségi Eszköz és az IcSP.

2008 óta a Switch to Green regionális programjai több mint **150 környezettudatos vállalati projektet** finanszíroztak együttesen több mint **250 millió EUR** értékben Ázsiában, Afrikában és a mediterrán térségben, hozzájárulva mintegy **90 000 mkkv** módszereinek javításához, valamint **350 000 munkahely** fenntartásához.

#13 Éghajlat-politika

Az éghajlatváltozás korunk meghatározó kérdése.

Az EU vállalta, hogy költségvetése 20 %-át a 2014–2020 közötti időszakban éghajlati vonatkozású intézkedések támogatására fordítja. E célérték az EU külső tevékenységére is vonatkozik. E területen az EU segítette fejlődő partnerországait abban, hogy az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésére, illetve az azokhoz való alkalmazkodásra összpontosítva teljesíthessék a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségeiket.

Az EU módszeresen érvényesítette az éghajlatváltozás szempontjait együttműködési portfóliója különböző ágazataiban. Az EU 2014–2017 közötti éghajlat-politikai hozzájárulásának mintegy 55 %-a származott abból, hogy az éghajlat-politikai szempontokat integrálta a mezőgazdasági, élelmiszer-biztonsági és energetikai szakpolitikákba.

A keleti szomszédságban az EU4Climate program továbbra is támogatta a keleti partnerországokat az éghajlati vonatkozású politikák kidolgozásában és végrehajtásában, elősegítve ezzel a kibocsátás csökkentését, az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség javítását, valamint a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalások teljesítését. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményén (UNFCCC) belül létrehozott Éghajlatváltozási Alap, amelynek célja, hogy az éghajlatváltozás hatásainak ellensúlyozása érdekében támogassa a fejlődő országokat az e hatásokhoz való alkalmazkodással, illetve a hatások mérséklésével kapcsolatos módszerek bevezetésében, 2019 augusztusáig 111 projekt megvalósítása során 310 millió kedvezményezettet ért el.

Az EU támogatásával több mint **18,4 millió** tonna gázkibocsátás vált elkerülhetővé (2014–2018 között összesen).

#14 Víz alatti élet

Az emberi tevékenységek, valamint azoknak az éghajlatváltozás ütemére gyakorolt hatása miatt csökken a biológiai sokféleség, felborulnak az időjárási viszonyok, és emelkedik a tengerszint.

2018-ban az EU 10 millió EUR összegű forrást különített el a délkelet-ázsiai Korall-háromszög céljára. A projektek az ökoszisztéma-gazdálkodáshoz, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz, valamint a védett tengeri területek hálózatának és a fenntartható kisüzemi halászatok kiterjesztéséhez, igazgatásához és megerősítéséhez nyújtanak támogatást. Az AKCS-országok körében indított, 35 millió EUR keretösszegű új támogatási program célja a biológiai sokféleség védelme és kezelése a fejlődő országokban. Az EU 17 millió EUR összeggel segíti a csendes-óceáni országokat a hulladékgazdálkodási programok kidolgozásában, valamint az egészségüggyel, a tengeri hulladékkal és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kihívások kezelésében. A mediterrán térségben a 48 millió EUR költségvetéssel elfogadott GreenMed III program célja az erőforrás-hatékonyság, a fenntartható fogyasztás és termelés, valamint a tisztítási műveletek előmozdítása.

Az uniós kezdeményezések **2 700 km^2** tengeri terület védelmét támogatták (2018).

#15 Szárazföldi élet

A biológiai sokféleség riasztó mértékű csökkenése, amelyet a szárazföldi ökoszisztémák súlyos degradációja kísér, komoly következményekkel jár az emberiség számára[13].

2018-ban az EU folytatta a természeti erőforrások fenntartható gazdálkodásával és felhasználásával kapcsolatos kötelezettségvállalásai teljesítését. Az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére vonatkozó uniós cselekvési terv keretében az EU 24 országnak nyújtott segítséget a fenntartható erdőgazdálkodás javításához, a jogszabályrendszerek fejlesztéséhez, a nemzeti és helyi kapacitásépítéshez, a társadalmi szervezetek (különösen az őslakos népek védelmével foglalkozók) megerősítéséhez, valamint a magánszektorban a nemzeti jogszabályok betartásának javításához. A biológiai sokféleség védelmére irányuló munka folytatása mellett az EU 43,5 millió EUR összeget különített el az erdőgazdaságokkal, valamint a vadon élő növényekkel és állatokkal kapcsolatos bűncselekmények elleni küzdelemre.

Az uniós kezdeményezések közel **7 millió hektár** területű ökoszisztéma védelmét tették lehetővé (2018).

#16 Béke, jogérvényesülés és erős intézmények

A béke, a jogérvényesülés és az erős intézmények megléte alapvető fontosságú a polgárok jogainak és biztonságának védelmében az EU területén és azon kívül egyaránt.

2018-ban az EU több reformot indított el, amelyekkel a keleti és a déli szomszédság országaiban a felelősségteljes kormányzás, a demokrácia, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartása elveit kívánja védeni. A Nyugat-Balkánon olyan intézkedések bevezetésére került sor, amelyek célja az igazságszolgáltatás függetlenségének és hatékonyságának megerősítése, valamint az intézmények felruházása az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy hozzájárulhassanak a társadalmi változáshoz, és ösztönözhessék a regionális együttműködést.

Az EU a demokratikus részvételen, az emberi jogok előmozdításán, a nők és a fiatalok közszférán belüli szerepvállalásán, valamint a többszintű elszámoltathatóságon keresztül teszi alkalmassá a helyi hatóságokat arra, hogy partnerei legyenek a kormányzásban és a fejlesztésben. A 2018-ban 334,86 millió EUR költségvetésű közös biztonság- és védelempolitika lehetővé teszi az EU számára, hogy vezető szerepet vállaljon a békefenntartó műveletekben, a konfliktusmegelőzésben, valamint a nemzetközi biztonság megerősítésében. A politika az EU átfogó válságkezelési megközelítésének szerves része.

Folytatódott a 2016. évi biztonsági ágazati reform stratégiai keretének megvalósítása a harmadik országokban. Az EU tovább erősítette a kapcsolatot a közigazgatási reformra irányuló erőfeszítések, valamint az inkluzív és eredményes jogalkotási és politikai döntéshozatali folyamatok között, továbbá az „integrált diagnosztikai decentralizációs keretet” öt olyan országban alkalmazta, amely kísérleti projektet hajtott végre. A keret alapul szolgál a helyi hatóságok számára az országos ütemtervek kialakításához.

Az IcSP válságreagáláshoz, konfliktusmegelőzéshez, béketeremtéshez, és a válsághelyzetekre való felkészültséghez kapcsolódó tevékenységeket finanszíroz. Globálisan és regionálisan fennálló,

[13] A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal kapcsolatos kormányközi platform 2018. évi jelentése.

valamint újonnan megjelentő fenyegetéseket kezel. Az IcSP tevékenységei folytatódtak a világ minden partnerországában; konfliktusövezetben, konfliktus utáni környezetben, valamint kialakuló válsághelyzetben egyaránt.

Az EU támogatásával az emberi jogi jogsértések **42 000** áldozata részesült segítségnyújtásban (2018).

#17 A fenntartható fejlesztési célokat szolgáló partnerségek

Az EU és partnerei együtt törekednek a fenntartható fejlesztési célok teljesítésére.

A célok teljesítése partnerséget feltételez a kormányzat (annak minden szintje), valamint a magánszektor és a civil társadalom között. A helyi hatóságok közreműködése nélkül a 169 fenntartható fejlődési cél 60 %-a nem teljesíthető. A Bizottság a globális menetrendekkel (puszani elvek, addisz-abebai cselekvési menetrend, Párizsi Megállapodás) összhangban elismeri a helyi hatóságokkal való partnerség fontosságát.

A 17. cél e partnerségek megerősítésére irányul. 2018-ban az EU és ENSZ megújította a fejlesztési segéllyel kapcsolatos partnerségét, a Bizottság pedig folytatta az eredményes fejlesztési együttműködésre irányuló partnerségek kialakítását. Ezenkívül az EU és az AKCS-országok megkezdték a 2020 utáni együttműködés tervezését, amellyel a 2019 végéig megkötendő megállapodásra törekedtek.

A Reflektorfény kezdeményezés azon helyi szervezetek megerősítéséhez nyújt támogatást, amelyek a nemi alapú erőszak megszüntetése érdekében dolgoznak. Az EU a kutatási és innovációs együttműködés fokozására is törekedett, amely elősegíti majd a társadalmi-gazdasági fejlődést, és támogatja az EU külpolitikáját. 2018-ban a kiemelt fejlődő partnerrégiók – 33 millió EUR összegű uniós hozzájárulás felhasználásával – mintegy 225 alkalommal vettek részt a Horizont 2020 együttműködési projektjeiben[14].

98 ország kapott segítséget az EU-tól a bevételek mozgósításához, az államháztartás-irányítás megerősítéséhez, valamint a költségvetés átláthatóságának javításához (2018).

[14]Az adatok Afrikára, Közép- és Latin-Amerikára, valamint a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségére (ASEAN) vonatkoznak.